

Audiocafé – Esej

Předmět Audiocafé jsem si v jarním semestru vybral z toho důvodu, že jsem sám rozhlasový dokument vytvářel a chtěl se o něm naučit víc od samotných autorů. Samozřejmě jsem pár dokumentů slyšel už dřív, ale možnost diskutovat s autorem o jeho vlastním dílu pro mě byla unikátní příležitost. Proto jsem se na poslechové večerech hodně zajímal a nebál se doptávat na vše, co mě zajímalo. Ať už ze zvukového či dramaturgického hlediska.

Obecně pro mě byl předmět opravdu moc přínosný. Daleko lépe jsem dokázal pochopit, jak zkušený autoři o dokumentech přemýšlí a jak využívají absenci obrazu ve svoji výhodu. Moc mě na předmětu také bavilo široké spektrum autorů, kteří na rozhlasovou dokumentaristiku nahlíží úplně jinak. Diskutovali jsme například s ohromně zkušenou a oceňovanou Brit Jensen a zároveň s Pavlem Zarodňanským, který dokument *Můj táta alkoholik* vytvořil během studia jako prvotinu.

Těžko vybírat nejlepší dokument, protože mě každý poslechový večer naučil něco jiného. Dozvěděl jsem se spoustu zajímavostí z různých tematických spekter a zároveň poznatky o dokumentaristice. Nakonec jsem se rozhodl vyhodnotit tři dokumenty dle kategorií: dějové zajímavosti, síly příběhu a zajímavosti zpracování.

Nejzajímavější dokument – Uměl jen nastavit žílu a pak mě propleskat

Dokument Lukáše Houdka samozřejmě poutá už názvem, ze kterého je jasné, že bude dokument poměrně šokující. A to výsledné dílo nakonec skutečně bylo. Kromě tématu mě moc bavila i forma, kterou dokumentarista zvolil. Mezi jednotlivými scénami byly ostré stříhy do digitálního ticha, což v rozhlasové tvorbě rozhodně není zvykem a může být považováno za rebelii. I to však autor využil jako dramaturgickou vsuvku, což podle mého názoru hezky sedělo.

Skutečným kouzlem dokumentu je ale otevřenost respondentek směrem k dokumentaristovi. S žádnou z nich se Lukáš Houdek nikdy předtím nesešel, přesto k němu všechny mluvily zcela upřímně o velice osobních a intimních věcech. Pro mě bylo také překvapující, že se v dokumentu podle autorových slov ani příliš nestříhalo. Opravdu tak dílo působilo jako věrná dokumentaristika, autor byl pohotový se svými dotazy a respondentky napřímo odpovídaly.

Příběhy byly moc zajímavé, sdělení respondentek dle mého názoru unikátní. Opravdu si ale cením především autorových lidských schopností, které při debatě Lukáš označil za jeho životní úděl slovy: „asi vypadám jako nějaký nešťastnej trouba, že mi nakonec většinou lidi řeknou hrozně moc věcí.“ Na dokumentu mi přišlo zajímavé i to, že v podstatě nevyužívá montáž dramaturgických prvků. Jsou tam na sebe nastřížené jen rozhovory a vzniklé situace. Opravdu vynikající dílo, ze kterého jsem se naučil zase jiný náhled na dokumentaristiku.

Síla příběhu – Můj táta, alkoholik

Sedmý poslech mě zasáhl nejvíc, co se týče síly příběhu. Možná to bylo i proto, že Pavel Zarodňanský není dokumentaristou a jednalo se o jeho prvotinu. Tím spíš mělo dílo nádech

surové emoce, která v tomto případě byla opravdu silná. Stali jsme se na půl hodiny součástí soukromé rozpravy otce se synem o tématu, které bylo v rodině vždycky trochu tabu. Přestože zvukově byly jiné dokument o něco kvalitnější, nešlo toto dílo nezmínit v mém výběru.

Ohromně mě zaujali autorovy krátké monology, které využil jako dramaturgické vsuvky. V nich ve zcela tichém prostředí líčil vzpomínky na opilé večery s otcem. Mluvil přímo k němu přímou řečí, což ve mně vyvolávalo také dojem zpovědi, ke které si na přímo nikdy neodhodlal. To také působilo skvělým dojmem. Velice silné téma i zpracování. Zmínit ale musím i otce, který o svém alkoholismu velice otevřeně vyprávěl.

Zpracování dokument – Slib (The Promise)

Před posledním poslechovým večerem jsem moc nevěděl, co čekat. Myslel jsem si, že zpracovat dabing rozhlasového dokumentu nebude úplně dobrý nápad, protože by kvůli absenci obrazu chyběla autentičnost. Martina Pouchlá s Radimem Nejedlým mě ale zcela vyvedli z omylu. Dokument byl fantastický. Příběh dánské dokumentaristky Louise Tandrup Esbensen byl sám o sobě velice zajímavý. Po celou dobu jsem však byl v úžasu hlavně ze zpracování.

Chvíli trvalo, než jsem si jako posluchač zvykl na tolik zvukových podnětů, které přes sebe hrají najednou – hudba, ruchy, dánština Luise a do toho dabing české adaptace. Nakonec jsem byl ale opravdu nadšený. Moc se mi také líbilo, že je pro mě dánština úplně cizí jazyk. To samotné bylo na poslech velice zajímavé. O to víc mě fascinovalo, když se začaly střídat i další cizí jazyky při rozhovor s mediálním ředitelem opery.

Z poslechu jsem odcházel opravdu nadšený, plný emocí z díla. Zároveň ale také v úžasu ze zpracování, které se podařilo dát dohromady Martině Pouchlé s Radimem Nejedlým. Dokument *Slib* jsem si už stihl poslechnout ještě jednou a doporučil ho i několika kamarádům.